

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3167/2023. (IV. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.631.487/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.631.487/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Budai Központi Kerületi Bíróság 21.Pk.40.654/2021/6. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. Az indítványozó és volt házastársa (a továbbiakban: kérelmezett) kapcsolatából két gyermek született (2012-ben és 2014-ben). Az indítványozót a bíróság döntése értelmében a gyermekeivel folyamatos kapcsolattartás illeti meg minden páros héten hétközben két napra, páratlan héten pedig hétköznap egy napra, valamint a hétvégére, a kapcsolattartás nélkül töltött napokon pedig 18:30 és 19:30 között maximum 15 percben, elsősorban kép- és hangkommunikációs eszközön, vagy amennyiben így a kapcsolat nem jön létre, akkor telefonon. Az ítélet rögzítette, hogy az indítványozó a neki fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartást a következő héten, de legkésőbb hat hónapon belül azonos napokon és időtartamban pótolni jogosult. Az indítványozót 2021. október 14. napján megillette a telekommunikációs kapcsolattartás, melynek időpontjában a kérelmezett és a gyermekek egy 19:00 órától kezdődő iskolai színelőadásra tartottak gépkocsival, amelyben az egyik gyermek is szerepelt. Az indítványozó telefonhívását a gyermekek 18 óra 33 perckor fogadták az autóban, 6 perc 50 másodperc időtartamban megvalósult a kép és hang továbbítására alkalmas eszközön a kapcsolat. A beszélgetésbe a kérelmezett is beleszólt, a szülők között szóváltás alakult ki, amely odavezetett, hogy a kérelmezett a hívást megszakította. A programról az indítványozónak tudomása volt, maga is elment az előadásra, ott találkozott a gyermekeivel, az előadást velük együtt nézte végig.
- [3] Ezt követően fordult bírósághoz az indítványozó, és kérelmében kérte a kérelmezett felróhatóságának megállapítását, az ítéletben szabályozott kapcsolattartás elrendelését, valamint az elmaradt kapcsolattartás pótlását. Az első fokon eljáró Budai Központi Kerületi Bíróság 2022. január 17. napján meghozott 21.Pk.40.654/2021/6. számú végzésével elutasította a kérelmet. Végzése indokolása szerint kizárólag azt vizsgálta, hogy a kapcsolattartást rendező határozatban foglaltak maradéktalanul teljesültek-e, amennyiben nem, az a kérelmezett önhibás magatartására vezethető-e vissza. Ennek kapcsán rögzítette, hogy a kapcsolattartásra vonatkozó végrehajtható határozat értelmében a kérelmezőt az adott napon megillette a kapcsolattartás, amellyel élni kívánt. A felek egybehangzó nyilatkozata alapján a kapcsolattartás létrejött 6 perc 50 másodperc időtartamban, az a körülmény pedig, hogy a gyermekek egy színelőadásra készültek, amelyben az egyik gyermeknek szerepe is volt, már izgultak, a helyszínen szerettek volna lenni, megfelelő magyarázatot ad arra a kérelmezett által hivatkozott tényre, hogy a gyermekek a kérelmezővel folytatott beszélgetést a maximálisan biztosított 15 perces kereten belül be akarták fejezni, vagyis részükről a kapcsolattartás folytatása, fenntartása iránti szándék megszűnt. A kérelmező kizárólagos akaratából a kapcsolattartás nem folytatható. Ehhez képest másodlagos körülmény, hogy a felek között szóváltás alakult ki, amely odavezetett, hogy kérelmezett a hívást megszakította, majd a további kapcsolatfelvételre irányuló próbálkozásokat visszautasította. A fentieket figyelembe véve az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérelmezett terhére a kapcsolattartás kellő indok nélküli akadályozása, illetve a zavartalan kapcsolattartás egyéb módon történő megghiúsítása nem állapítható meg, ezért elutasította a kérelmet.

- [4] A végzés ellen az indítványozó élt fellebbezéssel. A fellebbezésében az elsőfokú végzés megváltoztatását kérte, kérelmezte továbbá a kérelmezett felróhatóságának megállapítását, erre tekintettel az ítélettel szabályozott kapcsolattartás végrehajtását, vagyis a kérelmezett felhívását arra, hogy a jövőben esedékes kapcsolattartásokat az ítélet szerint biztosítsa és pótolja. A Fővárosi Törvényszék 2022. április 26. napján hozott 51.Pkf.631.487/2022/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy eljárásjogi szempontból az elsőfokú bíróság szabályszerűen járt el. A törvényszék érdemben is egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, a végzés szerint az elsőfokú bíróság a feltárt tényeket megfelelően, okszerűen mérlegelte, mérlegelésével a másodfokú bíróság egyetértett. A másodfokú bíróság nem osztotta a kérelmező azon fellebbezési érvelését, mely szerint a kapcsolattartás tekintetében joga van, a kérelmezettnek kötelezettsége. A törvényszék utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:173. §-ára, mely szerint a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek és a gyermekétől különülő szülőnek a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében – egymás családi életét, nyugalma tiszteletben tartva – együtt kell működniük. A Ptk. 4:2. § (1) bekezdése szerint a családi jogviszonyokban a gyermek érdeke és jogai fokozott védelemben részesülnek. Ezen rendelkezések alapján az együttműködési kötelezettség mindkét szülőre vonatkozik és ez érvényes a kapcsolattartások megvalósulására is. Ebben a körben a kérelmezőt is terheli az együttműködési kötelezettség. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az adott lehetőségekhez képest megvalósult a kapcsolattartás, és mindkét fél által ismert körülmények között zajlott (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [34]–[36]).
- [5] 1.2. Ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszát az indítványozó, amelyben a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.631.487/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Budai Központi Kerületi Bíróság 21.Pk.40.654/2021/6. számú végzésére is kiterjedő hatálylyal. Beadványában a XXVIII. cikk (1)–(7) bekezdéseinek, a VI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseinek sérelmét állította az alábbiak szerint.
- [6] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította amiatt, hogy véleménye szerint a bíróságok a döntések meghozatala során nem vették figyelembe a Ptk. kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit, és ezek ezen szabályok mellőzését meg sem indokolták, ráadásul a döntések a kialakult joggyakorlattal is ellentétesek. Mindezek miatt az indítványozó meglátása szerint sérült a magán és családi élethez, és a kapcsolattartáshoz való joga, valamint a gyermekek egészséges fejlődéséhez, valamint fizikai és pszichés egészségéhez való joga is. Az alkotmányjogi panasz az abban megjelölt további alaptörvényi rendelkezések sérelme tekintetében önálló, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelméhez képest elkülönült indokolást nem tartalmaz.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a jogerős végzést 2022. május 30. napján vette át, a beadványt pedig 2022. július 28. napján, határidőben nyújtotta be elektronikus úton.
- [9] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó, mint az alkotmányjogi panaszra okot adó per felperese, jogosultnak és érintettnek is tekinthető.
- [10] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (1)–(7) bekezdései az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [11] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részben arra hivatkozott, hogy a támadott bírói döntések a gyermekek Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerinti jogait is sértik. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag a saját nevében terjesztette elő, ezért az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek, így az érdemben nem bírálható el [lásd például: 3064/2023. (II. 16.) AB határozat, Indokolás [16]].

- [12] 2.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e)* pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [13] Az indítvány Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a XVI. cikk (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (2)–(7) bekezdései sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjogok vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének megjelölése önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [14] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmasak érdemi elbírálásra [lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]].
- [15] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [16] 2.5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [17] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt látta megvalósulni, hogy véleménye szerint a bíróságok a döntések meghozatala során nem vették figyelembe a Ptk. kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit, és ezen szabályok mellőzését meg sem indokolták, ráadásul a döntések a kialakult joggyakorlattal is ellentétesek.
- [18] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.
- [19] Az indítványozó panaszával összefüggésben, miszerint a bíróságok a döntéseikben indokolás nélkül figyelmen kívül hagyták a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, valamint a bírói gyakorlatot, az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó olyan törvényességi, illetve jogszabály-értelmezési kérdéseket kifogásol, amelynek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [20] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]]. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró bíróság jogi álláspontját, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől.
- [21] A Fővárosi Törvényszék döntése szerint az elsőfokú bíróság a végzés meghozatalához feltárt tényeket megfelelően, okszerűen mérlegelte, és helytállóan állapította meg, hogy az adott lehetőségekhez képest megvalósult a kapcsolattartás. A Törvényszék az álláspontját az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének követelményéből fakadó kellő részletességgel meg is indokolta. Utalt a Ptk. 4:173. §-ára, mely szerint a szülői felügyeletet

gyakorló szülőnek és a gyermekétől különélő szülőnek a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében – egymás családi életét, nyugalmit tiszteletben tartva – együtt kell működniük. A Ptk. 4:2. § (1) bekezdése szerint a családi jogviszonyokban a gyermek érdeke és jogai fokozott védelemben részesülnek. Ezen rendelkezések alapján az együttműködési kötelezettség mindkét szülőre vonatkozik és ez érvényes a kapcsolattartások megvalósulására is (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [34]–[36]). Az Alkotmánybíróság külön is kiemeli, hogy (miként arra a Budai Központi Kerületi Bíróság végzésében rámutatott) a kapcsolattartás nem öncélú, az az indítványozó kizárólagos akaratából nem folytatható, különösen akkor nem, ha a kapcsolattartás időpontjában a gyermeknek objektív módon igazolható, az indítványozó által is nyilvánvalóan tudott egyéb elfoglaltsága van (nevezetesen olyan színi előadás, melyen az indítványozó maga is jelen volt, ott a gyermekeivel ráadásul személyesen is találkozott).

[22] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

[23] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2023. március 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1846/2022.

